

## ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

**A.** Κάθε ποίημα του Μ. Σαχτούρη αποτελεί μια ιστορία που αποτελείται από τρία ή τέσσερα επεισόδια – εικόνες. Συγκεκριμένα στον Ελεγκτή οι εικόνες είναι

**α)** ο ουρανός σαν μπαξές από αίμα και χιόνι

**β)** ο ποιητής ελέγχει τα άστρα

**γ)** ο ποιητής πετά με σπασμένα φτερά

**B1) α)** Βασικό χαρακτηριστικό της ποίησης του Μ. Σαχτούρη αποτελεί το παράλογο που αισθητοποιείται με έγχρωμα παραμορφωτικά σχήματα. Στο ποίημα «Ο Ελεγκτής» το στοιχείο αυτό εντοπίζεται στους δυο πρώτους στίχους: «Ένας μπαξές ...χιόνι». Το ποίημα εντάσσεται στην ποιητική συλλογή «Τα φάσματα ή η χαρά στον άλλο δρόμο». Ο Μαρωνίτης ερμηνεύει Τα φάσματα **α)** ως είδωλα, **β)** ως φαντάσματα, **γ) ως ειριδισμούς χρωμάτων**. Τα χρώματα που εντοπίζουμε στους πρώτους στίχους είναι το κόκκινο του αίματος και το λευκό του χιόνι και έχουν συμβολικό χαρακτήρα.

**β)** Ο Μ. Σαχτούρης στην ποιητική συλλογή στην οποία εντάσσεται το ποίημα καταγράφει το εφιαλτικό κλίμα της μετεμφυλιακής Ελλάδας. Το κόκκινο χρώμα του αίματος συμβολίζει αφενός την επιθετικότητα των χρόνων του εμφυλίου και αφετέρου τον πόνο και τους θανάτους που επέφερε. Το λευκό του χιονιού παραπέμπει στο κρύο, δηλαδή στη ψυχρή ατμόσφαιρα των χρόνων του εμφυλίου και μετά από αυτόν. Το κόκκινο αίμα πάνω σε άσπρο χιόνι αποτελεί μια εικόνα φρίκης που τονίζεται ακόμη περισσότερο με την αντίθεση ότι ο ουρανός είναι ένας μπαξές ( α΄ μέρος αντίθεσης) γεμάτος αίμα και λίγο χιόνι (β΄ έρος αντίθεσης) .

Η συνύπαρξη των χρωμάτων δείχνει τη δυσκολία που αντιμετωπίζει ο ποιητής να συνδέσει την ποίηση με την πραγματικότητα.

**B2)** Οι τίτλοι στον Σαχτούρη είναι συνήθως ουσιαστικά συνοδευόμενα από ένα οριστικό άρθρο · αυτός είναι ένας τρόπος για να ορίσει ο ποιητής τον χώρο του, ώστε να προετοιμαστεί ο αναγνώστης της ποίησης του για την είσοδο στον μαγικό του κόσμο, όπου κατά κανόνα παρακολουθεί μια παράξενη και ωστόσο γοητευτική μικρή ποιητική ιστορία.

**Γ ) εγώ** → όλος ο στίχος αποτελείται από μια λέξη · το ποιητικό εγώ αυτονομείται . Η θέση του στίχου στο μέσον του ποιήματος

**α)** δηλώνει τη μοναξιά του ποιητή **β)** όπως ο ποιητής κινείται ανάμεσα σε γη και ουρανό έτσι και ο στίχος βρίσκεται μετέωρος στο μέσον **γ)** λειτουργεί ως ως συνδετικός κρίκος ανάμεσα στη 2<sup>η</sup> και 3<sup>η</sup> ενότητα του ποιήματος, διότι αποτελεί το κοινό υποκείμενο των δυο βουλευτικών προτάσεων: να ελέγξω (στιχ 5), να πετάξω (στιχ 11) **δ)** τονίζεται η σπουδαιότητα του χρέους του ποιητή

**Κληρονόμος πουλιών** → Η φράση αποτελεί παράθεση στην αντωνυμία εγώ και δικαιολογεί την ικανότητα του ποιητή να πετά. Ως κληρονόμος πουλιών ο ποιητής διαθέτει εγγενές το χάρισμα αλλά και το χρέος να πετά, ώστε να συνδέει τον αισθητό με το νοητό κόσμο και να διευκολύνει την επικοινωνία με τον κόσμο του πνεύματος. Ο ουρανός είναι κυριολεκτικά ο χώρος των πουλιών ενώ ο ποιητής πετά μεταφορικά ανάμεσα στον κόσμο της ύλης και τον κόσμο των ιδεών

**Πρέπει ... να πετάω** → Το χρέος του ποιητή είναι συνεχές και το προσωπικό άγχος δεν μπορεί να τον κάνει να παραμελήσει το καθήκον του. Οι στίχοι έχουν δεοντολογικό περιεχόμενο. Τα σπασμένα φτερά συμβολίζουν τον ψυχικό πόνο που βίωσε ο ποιητής στα χρόνια του εμφυλίου. Στόχος του ποιητή είναι να δείξει στους ανθρώπους τον δρόμο προς τον ουρανό, απ' όπου θα αντλήσουν ηθικές και πνευματικές δυνάμεις, ώστε να ανοικοδομήσουν τον κόσμο τους.

**Δ)** Τα ποιήματα αναφέρονται στο ρόλο του ποιητή και έχουν κοινό περιεχόμενο. Ο ποιητής έχει χρέος απέναντι στην Τέχνη και τη κοινωνία. Το ποίημα Ανταπόδοση αναφέρεται στο χρέος απέναντι στην Τέχνη: «Πάλεψε ... κίτρινο» . Αντίθετα στο ποίημα του Σαχτούρη υπάρχει μόνο χρέος προς την κοινωνία. Και στα δυο ποιήματα υπάρχουν εικόνες από την φύση:

Ρίτσος : «στην πεταλούδα ...αηδόνι» , Σαχτούρης: «κληρονόμος πουλιών».  
Ο Ρίτσος στο έργο του αισθητοποιεί τον δρόμο με την εικόνα μια πέτρινης σκάλας ενώ ο Σαχτούρης με την εικόνα του πετάγματος. Ο Σαχτούρης αισθάνεται τον πόνο εξαιτίας της κοινωνικής πραγματικότητας «σπασμένα φτερά», ενώ ο Ρίτσος προφανώς δεχόταν πυρά μέσα από το χώρο του πνεύματος : «Τώρα ...πλευρά του»

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ  
ΔΟΥΚΑ ΚΟΛΛΙΑ